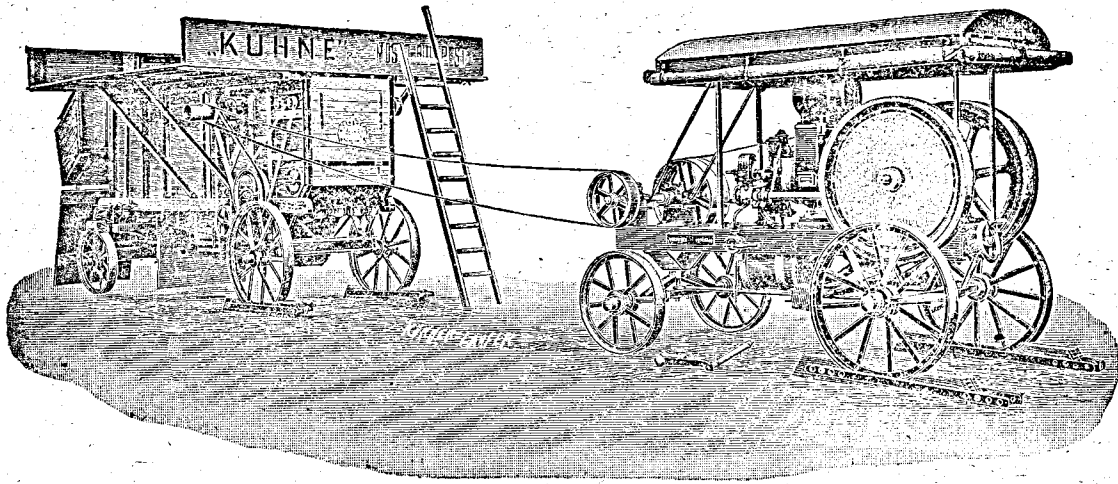

Mótorhajtású cséplőkészletek elsőrendű kivitelben.

Mindennemü egy- és többsoros kapálóeszközök, javított rendszerű „1912” Osborné fűkaszalógépek, leg-tökéletesebb New-Osborne kévekötő-aratógépek, sortrágyázó „Royall Drill” vetőgépek

beszerezhetők

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

2012

Fióksaját kezelésben:

BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

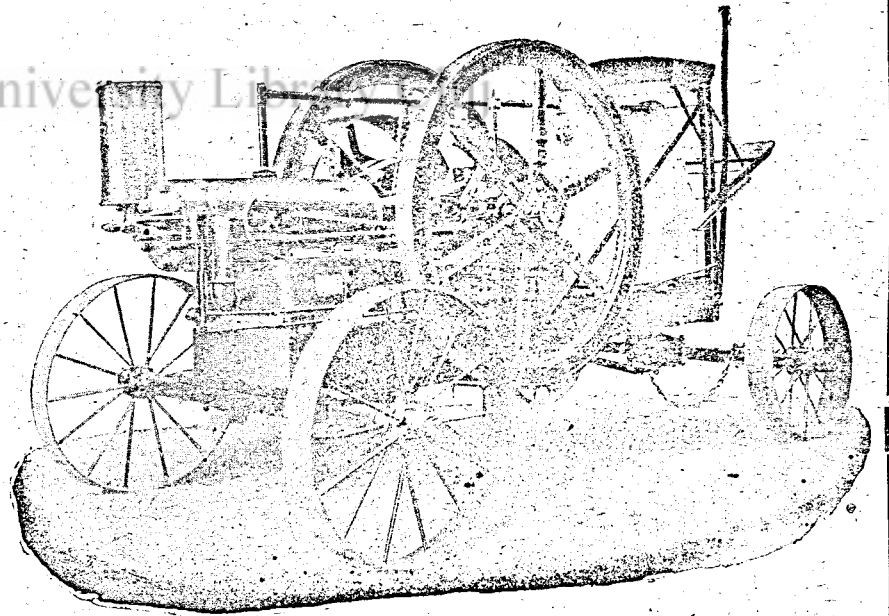
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskavágó, daráló gép, répvágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Mindennemü

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

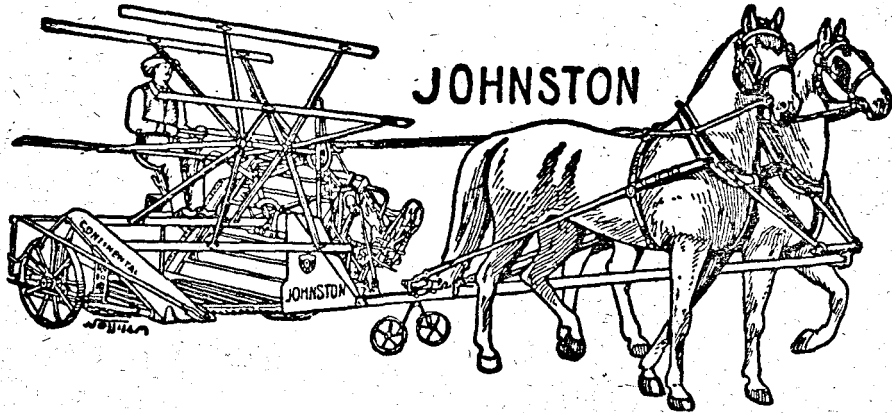
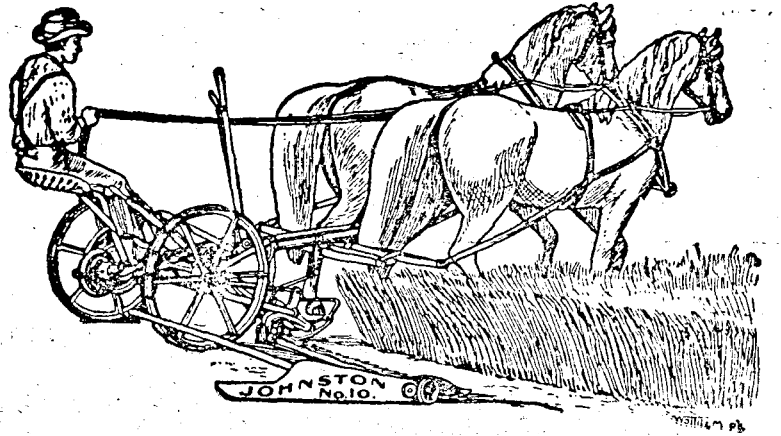
legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** arató-gépgyár erdélyrészi vezérképvisellete.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

Az eredeti amerikai
„Johnston” kévekötöző,
 marokrakó-
 aratógépek, fűkaszálók és
 szénagyűjtőgereblyék

tökéletes munkájuknál, mint
 egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva,
 minden gazda elismeri, hogy
 az első helyet foglalják el.

Ajánlattal és ábrás leirással készséggel szolgál:

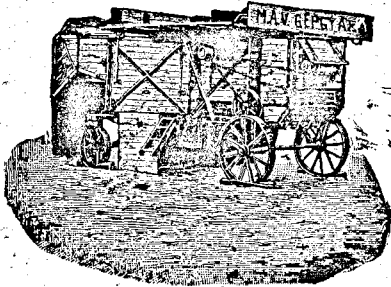
Bächer Rudólf — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

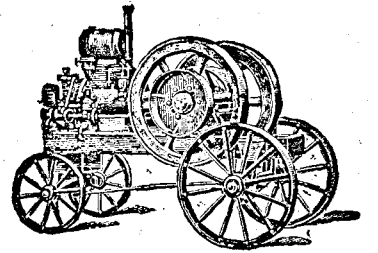
Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

2672

Az állami gépgyár gyártmányai.

Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

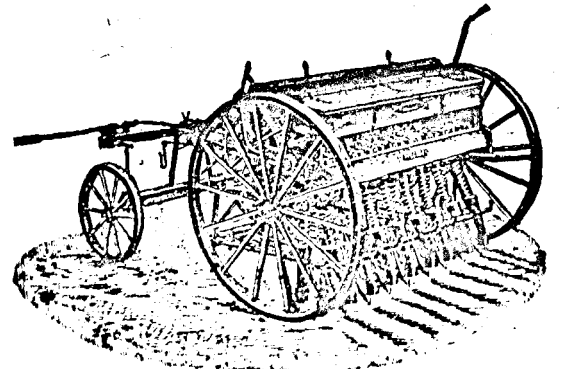
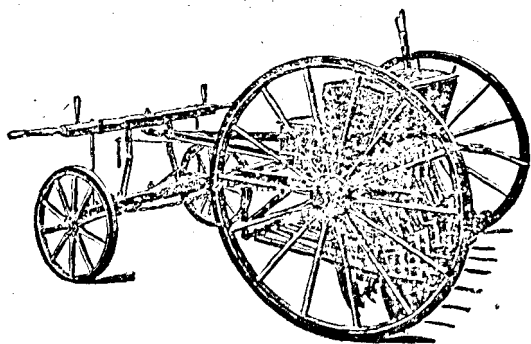
Legujabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Utimozdonyok, gőzekék,
 aratógépek, fűkaszálók,
 államgépgyári félstabil
 compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Rész-
 vénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres,
Rekord meritókanalas rendszerű
 és szab. **Rekord II.**
 kombinált vetőgépek. — Különleges
répavetőgépek.

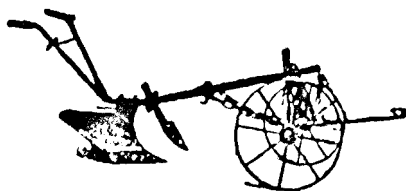

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök stb.

Részletes árjegyzékkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2024

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A haladás utján	271
Felhívás a kolozsvári V-ik országos méhészeti kongresszusra	272
A vetések állása	273
Irodalmi szemle:	
A kassai m. kir. gazdasági akadémia gazdaságának leírása és üzemterve. — Szőlőművelés. Utmutató a gazdasági tudósítók számára 1912	273
Kisebbségi szakközlemények:	
Miképp hat a kén a lisztharmat ellen? — A csalámadé mint a buza elöveteménye. — A darazsak irtása. Stb.	274
Egyleti élet	275
Vegyes közlemények	275
Hirdetések.	

A haladás utján.

Akinek alkalmá volt két évtizeden át szemmel kísérni a gazdatársadalmi életkülönböző megnyilvánulásait, kénytelen elismerni, hogy a multhoz képest rendkívül nagyot haladtunk előre. Két évtizeddel ezelőtt a gazdatársadalmat alig jelentette más mint egy-két a mezőgazdaság sorsán aggodó egyénnek inkább esdeklésszerű, mint sem hangos szava, míg ma a gazdatársadalmi élet egy-egy komolyabb megnyilatkozása ezernyi és ezernyi embertömegző moraja. Mi hozta vajjon létre ezt a nagy változást? Kétségtelenül nagy dolgoknak kellett történnie, hogy a gazdatársadalmi törekvések oly nagy jelentőségre tudtak vergődni. Az agrárszermék igazságát és jogosságát hasztalan hirdették volna a gazdatársadalmi mozgalmak apostolai, ha maga a való élet, a társadalmi és gazdasági viszonyok fejlődése nem tesz tanúságot ez eszmék igazsága és jogosultsága mellett.

Csak a közelmúltban volt alkalmunk egy szűkebbkörű összejövetelel Sándor Pálnak, a magyar kereskedők elismert vezérének, akiről nyílt titok, hogy nem barátja az agráriusoknak, azt a kijelentését hallani, hogy ma már a kereskedelmi világ is elismeri a vámsorompók jogosultságát, ma már a kereskedők is belátják azt, hogy a szövetkezeteknek óriási nevelő hatása van. Ime mekkora változás! A gazdatársadalmat közelről érdeklő kérdések között alig van két fontosabb kérdés, mint a vámvédelem, amely a nemzeti termelésnek legbiztosabb oltalmazója és a szövetkezeti kérdés, amely nálunk valósággal megindítója és fejlesztője egy hasznos társadalmi és gazdasági munkának. Ime azok, akik e két dolognak legádázabb ellenségei voltak, maguk kénytelenek elismerni, hogy ami haladást tapasztalhatunk ebben az országban azt kizárólag annak köszönhetjük, hogy a gazdatársadalom ezt a két kérdést magáévá tette s azok kedvező megoldása ma már sorakoztatja a tömegek erejét.

Hogy ezt a nagy változást megérhettük, azt kétségtelenül annak köszönhetjük, hogy a viszonyok alakulásai mindenkit meggyőztek a mezőgazdaság fejlesztésének a

szükségességéről. Hosszu ideig ebben az országban senki sem beszélt másról, mint az ipar és kereskedelem minden áron való fejlesztésének a szükségességéről. Ettől várták a haza üdvét, boldogulását. És tényleg ennek elérése végett tömérdek anyagi és erkölcsi erőt mozgósítottak, míg a mezőgazdaság az maradt hamupipóke. El is jutottunk odáig, hogy ma már Magyarországon is kifogástalan reformkapcsokat és kaucsuk cipősarkot tudnak gyártani, de azonban az élet keserű igazságként állította elénkbe, hogy sem a reformkapocs, sem a kaucsuk cipősarok meg nem ehető valami és az ipárnak, kereskedelemnek fokozott fejlesztése a mezőgazdaság fejlesztése nélkül nem tölti meg az éhes gyomrokat, hanem ellenkezőleg teremt olyan irtózatot drágaságot, aminek végső következménye, hogy a kaucsuksarkas cipőben járó emberek is úgy koplalnak, mint a nápolyi lazarónik.

Ez nyitotta ki az egész ország népének a szemét. Ez szerezte meg a rokonszenvet a mezőgazdasági törekvések zászlóvivői és közkatonái részére. Ezért van aztán az, hogy ma már egy olyan készülőfélben lévő gazdasokadalom elé, mint amilyen június 19-én Siófokon fog lezajlani, vagy amilyen tavaly Kecskemét városában volt, rokonszenves várakozással tekint az ország minden egyes lakója. Mert tudja jól, hogy ha a siófoki gyűlés eredményes lesz, akkor abból mindenkinek fog jutni ebben az országban egy darab hussal, egy darab kenyérrel több, mint amennyiben eddig volt része.

Mi bizunk is benne, hogy a siófoki gazdanagygyűlés nem lesz meddő. Az egész országot közvetlen közelről érdeklő dolgok kerülnek ott napirendre, amely kérdésekben állást kell foglalni. S e kérdések megoldását nagy erővel kell sürgetni. Vajjon ezt a nagy erőt honnan szerezhetjük meg máshonnan, mint ezer és ezer független magyar gazda egyhangú óhajtásából. Ezren és ezren fognak egyesülni egy közös óhajtásban, aminek olyan súlya lesz, hogy a kívánságok teljesítése elől nem zárkozhatik el sem kormány, semmiféle hatóság, sem pedig maga a társadalom sem.

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák“ szab. Ekegyár R. T.
Marosvásárhely.

Adriance kévekötő-aratógépek

vezérképviselője a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mezőgazdák

Felhívás

a kolozsvári V-ik országos méhészeti kongresszusra.

Méhésztársak!

1907. év augusztus hó 22—23-án Pécsen tartott IV-ik országos méhészeti kongresszus határozatilag kimondotta, hogy a legközelebbi kongresszust Kolozsvárt fogja megtartani s annak rendezésével a társ-egyesületekkel karöltve az Erdélyrészi Méhész-Egyesületet bizza meg.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület megbízatást örömmel vállalta magára s eme kedves kötelezettségének eleget teendő f. évi január havában tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a kongresszust f. évi augusztus hó 18—19-ére a megbízatás értelmében összehívja s azzal kapcsolatosan augusztus 18—24-ig bezárólag Kolozsvárt mézvásárral egybekötendő Országos méhészeti kiállítást rendez.

Első teendőnk volt erre vonatkozólag a földmivelésügyi kormány tanácsát kikérni. Örömmel és megnyugvással kell jelezni, hogy kisserényi Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter ur Ónagyméltósága a kongresszus és kiállítás fővédnökségét kegyes volt elfogadni, amiről az Erdélyrészi Méhész-Egyesületet a következő leiratban értesítette:

«Értesitem az egyesületet, hogy részemről hajlandó vagyok a Kolozsvárt rendezendő országos méhészeti kongresszus és kiállítás megtartását lehetővé tenni, mert azt hiszem, hogy a kiállítás a méztermékek kezelése és értékesítése, a kapcsolatos kongresszus pedig méhészeink tapasztalatainak közlése s terjesztése útján nagyban hozzájárulnak annak az állami tevékenységnek a sikeréhez, amelynek célja hazai méhésztünk fejlesztése.

Tudatában annak, hogy a méhészet útján még nagy értékek szerezhetők meg, úgy a magángazdaság, mint a nemzeti vagyonnak, annak fejlesztésével kapcsolatos minden mozgalmat szívesen látok s ugyan ezen okból szívesen és köszönettel elfogadom az egyesület által felajánlott fővédnöki tisztséget is.

Ismerve az egyesület működésének eddigi eredményeit s az egyesület érdemes elnökének nemcsak a méhészet, de mezőgazdaságunk összes ágazatai körül kifejtett buzgó működését: megnyugvással fogadom el az egyesület részéről elem terjesztett programot».

Méhésztársak!

Az utóbbi évek a méhészetre igen mostohák valának. Ez az év sem kecsegtet a legjobb reményekkel... Jóleső érzéssel, gondolattal és megnyugvással kell tehát fo-

gadnunk fővédnökünk biztató, reményt nyújtó megleghangu szavait s ha a rossz évek reményünket, bizalmunkat meg is gyengítették volna — gondoljunk csak az elhangzott szavakra s azokból merítsünk bizodalmat.

A rohamosan — szinte váratlanul megváltozott társadalmi viszonyokkal és egyéni gondolkozással, mintha a természet is megváltozott volna, mintha csak a szorgalom mintaképül teremtett méhikét s a vele foglalkozó méhészt balsors üldözné, ilyen viszonyok között nem látja-e szükségét minden méhészt annak a társadalmi mozgalomnak — annak az összejövetelnek, melynek célja elsősorban egymásnak a legbensőbb szeretettel, legjobb érzéssel bánatunkat s örömünket elmondani s megbeszélni mindazon teendőket, melyeket az okszerű méhészet fejlesztése — kielégítő eredmény elérése érdekében a legsürgősebben tennünk kell.

Öt éve lesz, hogy mi magyar méhészek, a saját ügyünket együttesen nem tárgyaltuk. Nem érzi-e minden méhészt ily természetű összejövetel szükségességét annyival is inkább, mert hisz az utolsó kongresszus óta mindenütt, mindenben nagy változások állottak be! Nem érzi-e minden méhészt a méhlegelő sürgős javításának égető szükségét, méhészeti törvény alkotásának, a gomba módra terjedő különböző alaku és nagyságu kaptár kérdés némi részbeni megoldásának, a méhtermékek feldolgozásának s értékesítésének s más sok ehhez hasonló kérdések tárgyalásának szükségességét? Bizony ezek mind fontos kérdések s látva a földmivelésügyi kormánynak a legutóbbi években is a legmesszebbmenő jóakaratu erkölcsi és anyagi támogatását, nem kell-e nekünk is önnönmagunknak segítségére menni? Itt az ideje tehát, hogy úgy hazánk, mint önmagunk és méhtenyésztésünk érdekében történő igaz és önzetlen működés, öt év után ismét összefűzzön és egy lélekke egyesítsen bennünket.

Kolozsvár szab. kir. városa úgy a multban, mint jelenben, örömmel és szívesen látott és támogatott minden ilyen természetű társadalmi mozgalmat. Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület pedig, mint házi gazda mindent el fog követni, hogy kedves méhészt vendégei kincses Kolozsvár falai között magukat a legjobban érezzék s innen a legkellemesebb emlékekkel távozzanak.

Méhésztársak! Habár Kolozsvár és Erdély népe a szószeros értelmében vett kincsekben nem is bővelkedik, de bővelkedik természet adta kincsekben, természeti szépségekben megáldotta Isten a virágokat oly nektárral, melyhez hasonlót jó-

ságban és minőségben a méhek kerek e földön alig találhatnak.

Ragadja meg tehát minden méhészt az alkalmat s jöjjön Kolozsvárra az országos méhészeti kongresszusra, gyönyörködni Erdély természeti szépségeiben, méhészt baráti kezet nyújtani egymásnak — de vegyen részt az Erdélyrészi Méhészt-Egyesület által a kongresszus alkalmából Kolozsvárt, 1912. év augusztus hó 18—24-ig rendezendő s mézvásárral egybekötendő Országos Méhészteti kiállításon is. Mutassuk be méhtermékeinket, a méhésztben történt haladásunkat egymásnak s az érdeklődő közönségnek, bátorítsuk a reményt vesztetteket s mutassunk jó példát a kezdőknek!

Ezen gondolatokkal eltelve, csináljunk magunknak egy méhésztünnepet, méhésztünnepet, mely megpecsételje szeretett hazánk minden részéből összejövő méhészt legbensőbb baráti viszonyát.

A kongresszusra vonatkozó részletes programot a kongresszust rendező-bizottság később fogja közölni.

A kongresszus és kiállítást előkészítő-bizottság nevében az Erdélyrészi Méhészt-Egyesület.

Br. Jósika Gábor, elnök.
Dr. Balázs Ferenc, főtitkár.

A tevékeny Erdélyrészi Méhészt-Egyesület, amely harmincegy éves multa és a méhészt terjesztése és fejlesztése terén kiváló munkálkodáson alapuló tekintélyre hivatkozhatik, az öt évvel ezelőtt Pécsen tartott méhészteti kongresszus határozata értelmében, a folyó évben, az összes társ-egyesületekkel karöltve, nagyszabásu méhészteti kongresszust és kiállítást rendez Kolozsvárott.

A kongresszus e nemben az V-ik országos méhészteti kongresszus, tárgyalni fogja mindazokat a kérdéseket, amelyek a méhésztet szakszerű fejlesztésére nagy befolyással bírnak s célszerű megoldásukkal hivatva vannak arra, hogy ezen az egyesekre nézve is nagy jelentőséggel bír, szép jövedelmet hajtó gazdasági ágat, ami összességben óriási nagy nemzeti jövedelmet biztosíthat, hatalmasan fellendítsék.

Az augusztus 18—19-én tartandó kongresszussal kapcsolatban augusztus 18—24-ig mézvásárral egybekötendő országos méhészteti kiállítást is rendez az Egyesület. E kiállítással a méhésztet terjesztésén, a méhek szakszerű kezelése fejlődésének, a kezelés mai állapotának, segédeszközeinek bemutatásán kívül különösen arra óhajtják a rendezők a főgondot fordítani, hogy a méznek és méhtermékeknek kezelését, azok felhasználását bemutassák s a méz értékelését és értékesítését elősegítsék azáltal,

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert külön szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándégaikról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

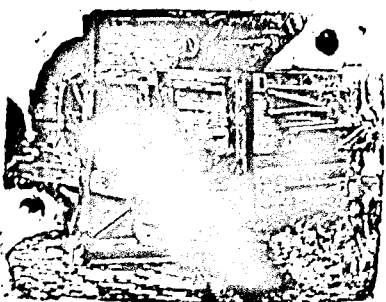
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérközpont

A agyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

2006

hogy a méznek a háztartásban való sokoldalu használhatóságáról példát, tanubizonyosságot adjanak.

A földmivvelésügyi kormány, tekintettel arra, hogy a méhészet után a nemzeti vagyonosodás számára még nagy értékek szereshetők meg és tekintettel a rendező egyesület és az egyesület kiváló elnökének a gazdaság különböző ágaiban elért szép eredményeire, a leghathatósabb támogatásban részesíti a kongresszust és a kiállítást. Fővédnöke maga a földmivvelésügyi miniszter, gróf Serényi Béla lesz.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület lelkesedéssel és igyekezettel lát vállalt feladatának teljesítéséhez.

Az előkészítésről szóló lelkes felhívás hazánk összes méhész-egyesületeit és méhészeit csatlakozásra, a kongresszusra és kiállításon való részvételre, a kongresszus és kiállítás sikere és ezzel természetesen kapcsolatban a méhészkedés fejlesztése érdekében együttes munkálkodásra kéri efl.

Mindennemű megkeresések az Erdélyrészi Méhész-Egyesület címére Kolozsvárra küldendők.

Kivánatosnak tartjuk, hogy már csak hazánk gazdasági erősödése szempontjából is, gyönyörű eredmény kísérje méhészeink lelkes fáradozását.

A méhészeti kiállítás tudnivalói:

Az V-ik országos méhészeti kongresszussal kapcsolatosan rendezendő méhészeti kiállítás folyó évi augusztus 18-án nyílik meg és bezáróan augusztus 24-éig tart. A kiállításra vonatkozó bejelentéseket bezáróan július 30-áig fogadják el. Minden bejelentés a méhészeti kongresszus irodájához: Kolozsvár, küldendő. A rendező-bizottság munkáját br. Jósika Gábor e. elnök és dr. Balázs Ferenc főtitkár vezetik. A kiállítás hat csoportra oszlik; nevezetesen: I. csoport: élőméhek, méhfajok, méhcsaládok, anyanevelőnépek, benépesített kasok és kaptárok; II. csoport: méh-lakások (kasok, kaptárok, anyanevelők, ducok, esetleg pavillonok) és ezek felszereléséhez tartozó alkotórészek; III. csoport: méhészeti eszközök, felszerelések és tárgyak; IV. csoport: a méhek termékei (méz és viasz); pörgetett méz üvegekben és bödönökben (kicsinyben és nagyban), lépés-méz, boxes; viasz, értékesítési célra és formákba öntve; V. csoport: a méz és viasz háztartási és ipari földolgozása. Mézeskalácsok, egyéb mézessütemények és más mézessütemények, méz-szesz, meth, mézecet, mézlimonád; mülép, viaszalakok, viaszgyertya vásári és méhészeti célokra, stb.; VI. csoport: méhészeti szakirodalom, preparátumok, tervek, rajzok, képek, stb. kiállítása. Az élőméhek beküldésének határideje augusztus 10-ike, a termékek, eszközök és egyéb kiállítási tárgyaké pedig augusztus

7-ike. Az élőméhek gondosan csomagolva, lehetőleg kísérettel küldendők, hogy legyen, aki a csatlakozó állomásokon a méhek állapotát figyelemmel kísérhesse. A rendezési, leszerelési és visszaküldési munkákat a kiállítás végrehajtó-bizottsága végzi. Térdiját nem fizetnek a kiállítók; de a tárgyaknak a vasuti szállítási díját tartoznak fizetni. A bejelentő-ivekkel együtt 3 korona küldendő be a tagsági jegyért az irodához. A kiállítási bizottság a kiállítási tárgyakra a leggondosabban felügyeltet; az esetleges károkért mégsem vállalhat felelősséget. A szállítási és egyéb kedvezményeket a bejelentő-iv elfogadásakor — a szükséges nyomtatványok egyidejű megküldése alkalmával — minden kiállítóval közölni fogja az iroda.

Vetések állása.

A földm. miniszter a gazd. tudósítóktól beérkezett jelentéseket most tette közzé. A jelentés elsősorban is a május második felében esett nagymennyiségű csapadék okozta károkat sorolja fel. Erdélyben a Maros, Szamos, Berettyó, Olt és számos patak kiáradása következtében 100 ezer holdnál nagyobb terület került víz alá. A jelentések beküldése idején a víz egy része még áll, a károkat csak a víz teljes lecsapolása után lehet megállapítani.

A bőséges esőzésekre beállott meleg a növények fejlődésére jó hatással volt, sok helyen a gabonaneműek megdőlésétől félnek, annyira bujnak a táblák. Több helyen fellépett a levélrozsda és terjedésének az idő is kedvez. Ezidőszert legjobban áll a buza, leggyengébben a zab.

A buzavetések az erdélyi vármegyékben szárbá hajtanak, szépen fejlődnek. Helyenként tulbuja a vetés és a sok esőzés folytán megdült. Ezidőszert jó termést ígér.

A rozsvetések az utóbbi esős időben szintén jól fejlődtek. Szárak többnyire szép magas, kalászaik elég nagyok. Nagyrészen már elvirágoztak, részben csak most virágoznak. Több helyen attól tartanak a gazdák, hogy ott, ahol az esőzések virágzásban érték a rozst, a kalászkok megtermékenyülése hibás lesz. Rovarkárokról csak elvétve érkeznek panaszok.

A zabvetések fejlődése a hűvös időjárásban ezideig nem volt teljesen kielégítő. Az utóbbi kedvezőbb, melegebb napokban azonban ezek is szépen fejlődésnek indultak, bár sok helyen még alacsonyok, sárgások és gazosak. Fejlődésükre a melegebb idő volna kedvező.

A tengeri már mindenütt kikelt. Az erdélyi vármegyékben fejlődése elmaradotabb, mint az ország egyéb részein. Az árvizek a tengeriben tettek a legnagyobb károkat. A csapadékdus időjárásban a gyomok is nagyon elszaporodtak.

A burgonya ahol kikelt elég szép. A koraiak kapálását megkezdték.

A kerti veteményekre az utóbbi idők bő esőzései igen kedvező hatással voltak, de egyúttal a gyomok fejlődését is előmozdították, ami ismételt kapálást és gyomlálást tett szükségessé.

A bab és egyéb hüvelyesek kö-

zül a korai borsó virágozik, helyenkint el is virágozott. A többi hüvelyes növekedése is tulnyomóan kielégítő.

A cukorrépa és a takarmányrépa kapálása és egyelése folyamatban van. A répák fejlődésének az idő kedvez, de a gyomokat is fejleszti és a sok csapadék a kapálási és egyelési munkákat is hátráltatja. Sok helyen a földi bolha és ormányos bogár tizedeli.

A mesterséges takarmányfélék közül a lóhere és lucerna kaszálása még sok helyen tart. A termés tulnyomólag közepes és gyenge, helyenkint kielégítő; de még ezt az eredményt is megrontotta az utóbbi időjárás, mert sok here és lucerna — rendenázva — minőségében romlott; néhol el is pusztult. A második hajtásnak az idő kedvez. A zabos búkköny, csalamádé, baltacim, valamint a többi takarmányféle is a kedvező nedves időjárásban jól fejlődésnek indult. A muhart több helyen most vetették el és szépen kelt.

A rétek fűnövése az esőzések következtében szépen fellendült. A lekaszált rétek termését az áradások több helyen elhordták és a lábon álló fűvet is beiszápolták.

A legelők a csapadékos időjárás következtében sokat javultak és a fűnövése helyenkint igen szép.

IRODALMI SZEMLE.

A kassai m. kir. gazdasági akadémia gazdaságának leírása és üzemterve. Bölöny Dénes gazd. ak. rk. tanár kidolgozásában most jelent meg, a földmivvelésügyi m. kir. miniszter kiadásában megjelenő mezőgazdasági szakoktatási intézmények gazdaságainak leírása és üzemterveinek XV. füzeté gyanánt. Az 57 oldalra terjedő, számos kimutatást magában foglaló és egy térképpel ellátott munka, négy, illetve öt fejezetben ismerteti az akadémia gazdaságát. Az első fejezetben a birtokleírás foglaltatik, a második fejezet az üzemtervet ismerteti, a vetésforgókat, állattartást, trágyázási rendszert. A harmadik fejezet az üzemi kellékekről és a tőkék alakulásáról szól. A negyedik fejezet a birtok jövedelmezőségét tünteti fel. Az ötödik fejezetben, vagyis a függelékben az akadémia kertészetének és szeszgyárának az ismertetése, üzemleírása és statisztikai adatai foglaltatnak. A füzet tartalma elsősorban is a tanfériakat érdekli, de ajánljuk a mezőgazdasági szakoktatás iránt érdeklődő gazdaközönség figyelmébe is.

Szőlőmivvelés. Irta: Fend Károly. Köztelek Olcsó Könyvtára IV. évfolyam, 1—2. füzet. 84 oldal, 58 képpel. Ára 1 korona. Budapest, Pátria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, (IX., Üllői-ut 25.).

A Köztelek Olcsó Könyvtárának ezévi első füzeté a helyes szőlőmivvelési ismeretek népszerűsítését szolgálja. Nagyon sok gazdának van szőlője, így ez a füzet nemcsak a tulajdonképpeni szőlőgazdákra nézve bir jelentőséggel, hanem a gazdaközönség legszélesebb körének különös figyelmét is megérdemli, annál is inkább, mivel a szőlőmivvelés terén is tágtér, nyílik a haladásnak és javításnak. Ez a kis füzet a szőlőmivvelésre vonatkozó tudnivalóknak a grincét adja meg, a gyakorlati élet követelményeinek szemmel tartása mellett a tudományos

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda!

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, vala mint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságú szalon, ebédlő és hálószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

2005 Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül (óráktára.)

ismereteknek és az újabb kialakult nézeteknek igen tartalmas összefoglalását nyújtja. A szőlőmivelés összes részletkérdéseit nem vonja tárgyalás alá ugyan, de a mellékes jelentőséggel bíró kérdések ki-merítő megvilágítása nem is lehet e dióhéj-szerű munkának feladata. Áttekinthető összeállításban, szabatos és könnyed irányban tárgyalja a szőlőmivelés anyagát, az európai és amerikai szőlőfajták ismertetése után a szőlőtoke szaporítási módjaival foglalkozik, majd részletesen szól a termőszőlők telepítéséről. A fiatal szőlőültetvény gondozásának tüzetes tárgyalása után rátér a termőszőlők gondozására és a szőlőmunkák sorrendjében minden egyes kérdésben megadja a helyes utbaigazítást. A szöveget sok szép ábra teszi érdekesebbé és érthetőbbé, ami különösen a tőkealap nevelésének és a metszés módjainak megértését igen sikeresen mozdítja elő.

Utmutató a gazdasági tudósítók számára 1912. Kiadja a m. kir. földmivelésiügyi miniszter. Huszadik évfolyam. Ára 1 korona. Megjelent az eddigi tartalommal, csakis az utasításokban van némi változás, a múlt évvel összehasonlítva, mi természetes is, mert tudvalevőleg redukálták a tudósítók számát, megváltoztatták a jelentések beküldési idejét és azok címzését is, t. i. eddigelé közvetlen a miniszteriumba lettek küldve a jelentések, holott most a vármegyei gazdasági felügyelőhöz lesznek adressálva, ki azokat összevonva, mint kész extraktumot küldi be a miniszteriumnak. Hogy melyik rendszer jobb az eddigi vagy az új, azt csak a jövő mondhatja meg. Megemlítendő, hogy most is vannak rendkívüli esetek, elemi csapások, midőn a tudósító közvetlen érintkezhet a miniszterium statisztikai osztályával, még pedig sürgőnyileg. A könyv ismeretterjesztő része nem változott.

KISEBB SZAKKOZLEMÉNYEK.

+ Mikép hat a kén a lisztharmat ellen? A francia tudományos akadémia növény-tani osztályában Marcille előadást tartott arról, hogy az ő újabb megfigyelései szerint mikép hat a kén a lisztharmat ellen. Általában az a vélemény van elterjedve, hogy a kén részint a kipárolgás, részint pedig azáltal hat, hogy különféle kénsavas vegyületek keletkeznek.

Ezzel szemben Marcille határo. oitan azt állítja, hogy a kén kizárólag a belőle kifejlődő kénessav által hat pusztítólag a lisztharmatra. A tiszta szublimált kénben, az ő vizsgálatai szerint 0.2—0.625% kénessav foglaltatik. A kénből formálódó kénessav ugyanis szép időben semmiféle káros hatást sem gyakorol a szőlőlevelek szövetére, esős időben azonban megakadályozza azt, hogy a nedvesség sűrűsödése következtében olyan viszonyok álljanak elő, melyek a lisztharmat kifejlődését elősegítik. Marcille szerint tehát ezen elmélet alapján már megérthetjük azt is, hogy miért érünk el az extrafinom szublimált kénnel, melyek igen nagy adag kénessavát tartalmaznak, olyan kiváló eredményeket és miért olyan hatástalan legtöbbször az alig 0.01—0.02% kénessavat tartalmazó közönséges kén.

Végeredményben a szerző odakonkludál, hogy «ha tényleg úgy áll a dolog, a hogy azt mi szupponáljuk, vagyis ha teljes beigazolást nyert azon feltevésünk, hogy a kén hatása azon kénessav mennyiségtől függ, amely benne foglaltatik, akkor kár olyan drága anyagot alkalmazni, mint a tiszta szublimált kén és ha sikerül a kénessav kiváltására más olcsóbb anyagot találnunk, akkor a szőlőgazdák a kriptogamok elleni védekezésnél tetemes összegeket fognak megtakarítani.

+ A csalamádé mint a buza előveteménye. Fekete ugar helyett ma már a legtöbb gazda zöld ugart tart, a legkülönbözőbb takarmány-növényvel vetvén be azt, hogy azután a nyár folyamán azokat lekaszálván, utánuk őszi kalászoszt vethessen. Köztudomású dolog, hogy a lóhere és egyáltalán a pillangós virágok kitünő előveteményét képezik az őszi kalászosoknak. Nagyon sokan vannak azonban, akik állítják, hogy csalamádé után nem célszerű buzát vetni, mert a csalamádé nagyon zsarolja a földet.

Nem szenved kétséget, hogy a csalamádé, amely rendszerint igen nagy tömegű termést ad, rendkívül sok tápláló anyagot von el a talajtól, s egyszersmind nagyon sok vizet is, tehát nemcsak az által csökkent a talaj termőképességét, hogy tápláló anyagainak egy részét elvonja, de az által is, hogy vitzeleníti a talajt, amely körülmény a csirázó növényekre igen káros hatással van. Igazuk van tehát azoknak akik azt állítják, hogy csalamádé után nem jó őszt vetni.

Mégis a legtöbb gazda nincs abban a helyzetben, hogy csalamádé után őszt vethessen, hiszen a csalamádés földet nem hagyhatja heverni tavaszig, de nem is szükséges hogy ezt tegye, mert e bajon elég könnyen lehet segíteni, ha egyrészt megadjuk a csalamádé talajának azt a tápláló anyag mennyiséget, amelyre a buzának szüksége van, másrészt pedig a helyes megműveléssel oda hatunk, hogy a talaj vízfogó képessége növekedjen, miáltal biztosítjuk az elvetendő mag vízszükségletét is. Ezt pedig nagyon egyszerűen úgy tehetjük meg, ha a csalamádé lekaszalása után azonnal 150 kg. szuperfoszfátot szórunk ki a talajra, azt rögtön feltárcsázzuk, vagy tárcsa hiányában felszántjuk és szántás után rögtön boronáljuk. A tárcsázást, illetőleg a boronálást az őszi szántásig kétszer-háromszor is meg kell ismételn.

A szuperfoszfáttal megadtuk azt a tápláló anyag mennyiséget, amely a következő termés biztosítására szükséges. A tárcsázással, illetőleg szántás esetén, az ezt követő boronálással pedig megszakítjuk a talaj hajcsövességét, akadályozzuk a víz elpárolgását, s lehetővé tesszük, hogy minden csepp eső amely ráhull a talajra, beivódjon annak belsejébe.

+ A darazsak irtása. Legalkalmasabb idő a darazsak irtására a tavasz. Április végén és májusban gyakran látunk épületek, bokrok, kerítések körül feltűnő nagy darazsakat röpködni; ezek a darazskirálynők alkalmas helyet keresnek tojásaik lerakására. Ezeknek a pusztítására kell különösen ügyelni, mert egy ilyennek pusztulása több száz darázs keletkezését hártja el. A darazskirálynők fogása egészen veszélytelen; légy- vagy pillangófogóval egy nap alatt nagyon sokat el lehet fogni, ha ilyen eszköz nem volna kéznél, egyszerűen kalappal vagy zsebkendővel lecsapjuk a földre s megöljük. Ha a védekezésnek e módjával elkéstünk, a fészkeket kell felkutatni és elpusztítani. Ősszel e gonosz állatok pusztítása már nehezebb, de meglehetősen veszélyes is. A darazsfészkek nyílása elé szappanos vízzel megtöltött légyfogó üveget állítsunk s a következő reggel ürítsük ki.

+ A zöldtakarmányok etetésének fontossága sertésekkel. A sertések, különösen pedig az angol sertések minden elképzelhető zöld takarmányt szívesen fogyasztanak, de különösen nagyon szeretik a lóhere és lucernaféléket, amely utóbb említett takarmányok magas fehérje tartalmuk miatt a sertéseket kitünően táplálják s különösen a lucerna kat. holdankénti termése, vagyis 120—150 métermázsa egyenértékű 15—20 q. árpával. E zöldtakarmányok nemcsak kitünő tápláló anyagot szolgáltatnak a sertéseknek, de egészségi szempontból is ked-

vező-befolyással vannak; az emésztést javítják, az emésztő nedvek bővebb elválasztására készítetik a bélcsatornát, a vér túlsűrűsödését akadályozzák, etetésük tehát mindenféle szempontból mérlegelve csak előnyös.

Valamennyi zöldtakarmány közül tehát a lucerna etetése a leghasznosabb, s igazán minden gazdának oda kellene törekednie, hogy sertéseit ne járassa közös legelőre, ahol a legkülönbözőbb fertőző betegségeknek vannak állandóan kitéve, hanem oda kellene hatnia, hogy közvetlen udvara mellett egy megfelelő lucernást létesítsen és sertéseit ebben a lucernásban tartsa nyáron át, ahol ha nagyobb számú sertésről van szó, természetesen őriztetni kellene azokat, ha azonban csak egy néhány darabról van szó, akkor vagy pányvára kell azokat kötni, vagy pedig a lucernást kisebb részletekre elkeríteni, hogy ne legelhessék a sertések az egész területet egyszerre.

Külföldön minden sertéstenyésztő gazdának kertjében, vagy istállójához közel lucernása van, ott a sertéseknek közös nyájban való legeltetése egyáltalán nem is szokásos, s innét van, hogy külföldön a sertésvész távolról sem tesz olyan pusztítást mint hazánkban, mert a külön legelésző sertések nincsenek kitéve a fertőzés veszélyének.

Törekednie kell tehát minden gazdának, hogy sürgősen létesítsen lucernást udvara közelében, s hogy az jól sikerüljön, első kellék a talajnak mélyen való felszántása és apróra való elművelése, a talaj megfelelő trágyázása, ami történhetik vagy istálló trágyával vagy szuperfoszfáttal, hogy ilyen módon a lucerna buja növekedését biztosítsa, amellyel azután sertéseit egész nyáron át megfelelő takarmányozásban részesítheti.

+ Madárfészkek megvédése. A rovarpusztító hasznos madarak fészkeinek megvédése sok nehézségbe ütközik akkor, ha például az alkalmazott mesterséges fészkek több fán szerteszét vannak felfüggesztve. Az odukhöz tudvalevőleg kóbor macskák, de persze más emlős vad ragadozók is a fán felkuszva jutnak és egyik fáról a másikra átugorva is képesek a fészkekhez férközni. Az odajuthatást tehát egyfelől azzal lehet megakadályozni, hogy az ember a mesterséges fészkelőkészülékeket egymástól kellő távolságban álló fákra erősíti, hogy a ragadozó fáról-fára ne juthasson, másfelől pedig akadályt gördít az egyes fákra a felkúszás elé. Mig az előbbi nehézségbe nem igen ütközik, addig az utóbbinak keresztülvitelét a nagy költség gátolja. Mert ha több, ha sok fán van fészkekodu felerősítve, minden egyes fára alkalmazni kell az odu alatt sodronyháló-gallért vagy töviskoszorút. Erre való tekintettel egy kertész azt ajánlja, hogy egyéb fáktól kellő távolságban levő fákra nem egy-egy, hanem több fészkeket függesztünk, mert jóval kevesebb védőhálóval vagy koszorúval — tehát olcsóbban — védhetjük meg.

+ Onkorrépa sortrágyázási kísérletek. A kísérletiügyi közlemények most megjelent számában közli Gyárfás József, a cukorrépával 1911-ben végzett sortrágyázási kísérleteinek eredményét. Az elért eredményeket rövid összefoglalásban közleménye végén a következőkben ismerteti: A cukorrépával végzett sortrágyázási kísérletek kimutatták azt, hogy a sortrágyázás kisebb műtrágya adaggal, mint a milyeneket szórtan szokásos alkalmazni, a kikelést és az első fejlődést előmozdítani és a termést fokozni ép úgy, sőt még nagyobb mértékben képes, mint a szórt műtrágyázás. Azt a műtrágya mennyiséget és kombinációt azonban, amellyel sorba adva a legnagyobb hatást lehet elérni, minden egyes gazdának kísérletezéssel kell megállá-

pitani. Az, hogy sorba fele annyi műtrágya adandó-e mint szórva, csak nagy általánosságban áll meg, mert míg egyes helyeken a megfelelő hatás csak a felénél nagyobb adagoknak sorba való adagolásával éretett el, addig más kísérleti helyeken a felénél kisebb műtrágya adag is elegendőnek bizonyult. Tulságos sokat sem szabad a műtrágyából alkalmazni, mert míg e kísérleteknél a 100 kg. szuperfoszfát kat. holdanként sorba még nem bizonyult károsnak, addig egyes kísérleti helyeken az 50 kg.-nál nagyobb chilisalétromadag sorba már károsnak bizonyult.

Végül a szórtan és sorba adott műtrágya hatásának összehasonlításánál arról sem szabad megfeledkezni, hogy a nagyobb adagokkal dolgozó szórt trágyázás után inkább várható utóhatás, mint a sortrágyázás után.

+ Védkezés a pajzstetvek ellen.

A pajzstetvek közül az *Aspidiotus Vitis*, a *Pulvinaria Vitis* és a *Dactylopius Vitis* fajok főleg a szőlőben jelentkeznek, míg egyéb fajok, a *Lecaniumok* a különféle gyümölcsfákon tanyáznak. A lemetéssel és a lemetezett részek elégetésével a pajzstetvek legnagyobb részét már megsemmisítettük. Magán a tőkén található pajzstetvek ellen Mayet V. francia tanár a permetezést ajánlja következő keverékkel: viz 1000 gr.; melegen oldott fekete szappan 300 gr.; olaj 5 gr.; naftalin 5 gr. Marchal tanár a naftalinalkatrész helyett petróleumot ajánl. A töke repedezett kérge alatt meghúzódó tetveket, mint a *Dactylopiusok*at leghatásosabban kéreghántással és a lehántott részek elégetésével pusztíthatjuk. A kéreghántás után ajánlatos a tőkét még megpermetezni a következő keverékkel: nyers petróleum 100 gr., naftalin 5 gr., mézpor 10 gr. (Le Progres agricole et viticole.)

+ A baromfiak nevelése és takarmányozása.

A tenyészbarmfiakat egészen másképen kell tartani és takarmányozni, mint a fogyasztásra szántakat. A tenyészbarmfinak sok mozgás kell és kevés hizlaló eleség, míg a fogyasztásra szánt baromfiakat sodronnyal körülkéretett és befedett kifutóban kell tartani és tengerivel, árpával, főtt burgonyából és tengeridarából készült lágy takarmánnyal etetni, hogy jó husba kerüljenek és ha szükséges, azonnal kés alá vehetők legyenek. Ilyen külön tartást azonban hazánkban alig-alig lát az ember, nálunk együtt tartják az összes baromfiakat, mert sajnos, legtöbb esetben az lesz tenyészbarmfi, ami marad, azaz a legrosszabbja, leggyengébbje. Nem lehet tehát csodálni, hogy a tojóképesség és a testnagyság évről-évre csökken s maholnap a tojás ára faluhelyen is darabonként 8-10 fillér lesz. A külön tartás és gondozás, táplálás bár fáradsággal és munkával jár, de kifizetődik, tehát ezt gyakorolni kellene. Tenyészbarmfinál ludakra és pulykákra naponta és darabonként 2 deciliter szemes takarmányt, buzát, zabot vagy árpát számítunk, avagy ezek keverékét. Ocsból többet. Ha tengerit kell adagolnunk, minél kevesebb legyen az, mert ez igen hizlal. Tyukok és kacsák az ilyen takarmányfélékből naponta és darabonként 1 decilitert kaphatnak. Fogyasztásra szánt baromfi tengerit kap és pedig a ludak, kacsák és pulykák naponta 3-4 decilitert, tyukok 2 decilitert. Pulykát, ludat és kacsát tömni is szokás, amely eljárásnál az adagok még nagyobbak. Ajánljuk, hogy baromfitenyésztési ismereteinek bővítése végett olvassassa az erre vonatkozó irodalmat. Igen jó szakönyvek kaphatók a Pátria irodalmi vállalatnál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). A lud- és kacsá-, valamint a pulykatenyésztésről szóló szakönyvek kedvezményes áron (3 korona beküldése ellenében, bolti ár 8 korona) kaphatók a szerzőnél (Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő Eperjes).

Most, midőn a baromfinak és a baromfitermékeknek nemcsak külföldön, de hazánkban is oly magas ára van, az okszerű baromfitenyésztés, tartás és hizlalás ismereteinek megszerzése igen ajánlatos és aki minden szakismeret és tudás nélkül tenyész, az csak magának okoz kárt.

+ **Nyalásvágy.** Az állatoknál, különösen a kérődzőknél nyalási vágyat idéz elő, ha a nekik nyújtott tápszerekben és italban elegendő mennyiségű sót és meszet nem kapnak. A bajt arról lehet felismerni, hogy az állatok a jászolt és a falakat megnyalják, meszet, tégladarabokat stb. esznek. Ha a baj hosszabb ideig tart, étvágytalanság és emésztési zavarok állnak be, az állatok nem fejlődnek, sőt lesóványodnak s általános sorvadás vagy csontbetegség is beállhat. A baj kezelésénél mindenekelőtt annak oka távolítandó el. Ha azt a só hiánya okozta, konyhasót a takarmányra hintve kell adagolni, mézhiány és savak jelenléte eseténél savellenes szerek, különösen kréta és méz adagolandó. Ahol nem lehet megállapítani, hogy melyik anyag hiánya volt a baj előidézője, a konyhasót és krétát együttesen használjuk, melyhez emésztési zavar esetén gyomorerősítő szereket, például egyenlő mennyiségű enciángyökér, kalmuszgyökér és konyhasóból álló keveréket vegyítünk. Ebből adunk naponként egyszer lovaknak és tehéneknek 30-50 grammot, kisebb állatoknak 15 grammot. Ha a vizeletré hajtólag kívánunk hatni, naponként 15 gramm konyhasót és 15 gramm finomra vágott közönséges dohányt adunk. A savanyúság leküzdésére a következő keverék alkalmas: 2 rész kalmusz-, 2 rész enciángyökér, 1 rész kréta, ebből adunk lovaknak és szarvasmarhának néhányszor 30-50 grammot, kisebb állatoknak 10-15 grammot. A nyalási vágy elhárítására célszerű a réteket csontliszttel vagy mésszel trágyázni.

+ **A gyümölcsfák trágyázásának jövedelmezősége.** Utóbbi időben, mint a mezőgazdaság minden ágában, úgy a gyümölcsfák ápolása, trágyázása terén is haladást észlelünk, amennyiben ma már minden gyümölcsstermielő gazda ápolja, tisztogatja fáit, s tudja azt, hogy azok nagy termést csak az esetekben adhatnak ha gyökérzetükkel a talajban elegendő tápláló anyagot találnak. Miután pedig a gyümölcsfáknak műtrágyákkal való elátása sokkal egyszerűbb és könnyebb mint istálló trágyával való ellátása, azért a gyümölcsösök műtrágyázása mindinkább terjedőben van. Erre a célra rendszeren káiszuperfoszfátot és chilisalétromot használnak olyan módon, hogy minden 100 négyszögméternyi fával beültetett területre 8-10 kg. káiszuperfoszfátot és 3-4 kg. chilisalétromot szórják ki, úgy, hogy a műtrágyákból a korona egész területe alá egyenletes mennyiség jusson s a műtrágya keverékét főleg pedig az együttesen kiszórt szuperfoszfátot és káit be is kapálják, vagy erősen begereblyézik, ellenben a chilisalétromot az előbbiekkel nem egyszerre, hanem későbbben adva, akkor, amikor a fák rügyezni kezdenek, egyszerre szórjuk ki.

Ezent trágyázással Németországban végzett pontos kísérletek alkalmával következő eredmények érettek el.

Obercwehrenben, a foszforsav, nitrogén és káliummal trágyázott 100 drb. törpe arany parmail alma több termés a trágyázatlan fák termésével szemben 3 év alatt 1515 kg. volt; ez 100 kg.-ként 14 márka áron értékesült, s így a többletermés összes értéke 212.10 márka volt. A trágyázás költsége itt az egész időre 84 márkát tett ki, s így a trágyázás után nyert tiszta haszon 100 négyszögméter területen 128.10 márkát tett ki.

Offenbachban, ugyancsak foszforsav, nitrogén és káliummal trágyázás után a magas törzsű fák közül 100 drb. kanadareinette alma 5 év alatt 7200 kg.-al termett többet mint a trágyázatlan fák. Ennek értéke 100 kg.-onként osz-

tályozatlan állapotban 14 márka áron számítva 1008 márka. Mivel a fák a kiültetésétől kezdve 11 éven át minden évben trágyáztattak, a trágyázás költsége 100 fára 518 márka volt s így a tiszta haszon 490 márka.

Ez is szép eredmény, de ennél jobbak is nyerhetők, mert a gyümölcs ára osztiályozatlan árban olcsón vétetett számításba. De a trágyázás költsége is nagyon csökkentette a jövedelmet, mert az által, hogy a fák minden évben és azon esztendőkből is trágyáztattak amikor még nem termettek gyümölcsöt, nagyon jelentékenyen emelkedett. Rendes körülmények között a trágyázás sokkal jövedelmezőbb lehet ha csak 2-3 évenként adjuk a trágyát, mert ha a normális trágya mennyiségét adjuk évről-évre, azt a fák nem képesek jövedelmezően kihasználni s teljesen elegendő, ha minden második évben látjuk el műtrágyákkal a fákat.

Ezek a példák is azt bizonyítják tehát, hogy a gyümölcsfák műtrágyázása minden körülmények között hasznot hajtó, mert nemcsak az által hogy a terméseket lényegesen fokozza, hanem főleg azért, hogy ilyen módon a fák képesek minden évben termést adni, ha csak fagy vagy egyéb kár tönkre nem teszi azt.

EGYLETI ÉLET.

Tenyészállat-export Romániába. Rendkívül nagy horderejű akciót indított az erdélyi jellégű magyar fajta szarvasmarhát tenyésztők egyesülete abból a célból, hogy a kiválóan értékes erdélyi magyar fajta szarvasmarha tenyészeteknek Romániába és általában kelet felé, biztos kiviteli utat nyisson. A brassói kiállításán ugyanis a romániai gazdák részéről (akik szintén hasonló jellegű, de a mienknél kisebb és kevesebb értékű szarvasmarha fajtát tenyésztenek) élénk érdeklődés nyilvánult az erdélyi tenyésztőktől beszerzendő korrekciók, illetve regenerátorok iránt. Az egyesület vezetősége azonnal összeírta a hazai részi jobb tenyészetek eladó készleteit s azokat most a «Romania Agricola» című bukaresti gazdasági szaklapban hirdetni fogja, megfelelő leírások és képek melléklésével. A bejelentett és hirdetés tárgyát képező elsőrangú tenyészetek száma: 12 és bejelentettek összesen 69 darab tenyészibikát és 135 drb. tehenet és üszőt.

Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya, a székelyföldi miniszteri kirendeltség támogatásával, június hó 16-án, vasárnap szánatversenyt rendez Györgyfalva, Magyarkapus és Középlak kispasztói részére és akik a legszebb szánatást végzik, azok egy M. Á. V. ekét kapnak első díj. Ugyancsak a marosvásárhelyi népsegítő akció támogatásával Válaszút, Szászfenes, Kiskapus, Magyarkapus s Gyalu községekben szabályos tengeri művelési versenyt állítottak be kispasztók között, a midőn is a legszebben művelt s legtöbb hasznot adó földek kispasztói között egy-egy Planett lókapasztatik ki.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A közgazdasági egyetem.** Gróf Károlyi Mihály lakásán minap értekezlet volt a közgazdasági egyetem tárgyában. Az értekezletet gróf Károlyi Mihály vezette be és vázolta annak célját. Arról van szó, hogy a kultuskormány által a közgazdasági egyetem dolgában kilátásba helyezett ankét előtt a különböző közgazdasági érdekképviseleti szervezetek megállapodjanak a főbb irányelvekben és javaslatot tegyenek arról, hogy a közgazdasági egyetem létesítése mennyiben lesz állami és mennyiben társadalmi feladat. Felkérte azután a megjelen-

teket, hogy véleményüket nyilvánítsák. Beható eszmecsere indult meg azután, a gazdasági érdekképviseleti szervek kiküldöttei valamennyien hangoztatták a szükségét oly alkalmas szervezetnek, amely elterelje a magyar értelmiséget a jogi pályákról és meghonosítaná a felsőbb közgazdasági nevelést. Az értekezleten egyhangulag a következő határozatot hozták:

1. A gazdasági érdekképviseleti szervezetek képviselői szükségesnek tartják, hogy a kultuszminiszter a közgazdasági egyetem ügyében mielőbb ankétet hívjon egybe.

2. Minden termelési ág külön dolgoztassa ki a közgazdasági egyetemen felállítandó, őket érdeklő szakok részletes tervezetét. Együttal jelöljék ki mielőbb azon egyéneket, akiket ezen szakok kidolgozásával megbíznak.

— **Kisgazdaképző tanfolyamok.** A kisgazdaképző tanfolyam célja a vidék kisebb birtokosainak tulajdonosait vagy bérlőit az ilyen birtokok okszerű kezelésére tanítani. A tanfolyamra tehát csakis kisbirtokosoknak, kisbirtokosok bérlőinek, vagy bérlőszövetkezetek tagjainak fiai vétetnek fel. Kisgazdaképző tanfolyamokat most a kecskeméti, jászberényi és a nagykállói földmivessiskoláknál tartanak és f. évi október 1-től már az adai, békéscsabai, hódmezővásárhelyi, nagyszentmiklósi és karcagi földmivessiskoláknál is tartanak ilyen tanfolyamokat. A tanfolyam minden év október 1-től a következő év március hó 31-ig tart. Felvételért az illető iskola igazgatóságához címzett kérvényben kell folyamodni: A kérvényhez csatolni kell: a) iskolai bizonyítványt, mely az irni, olvasni- s a négy alpművelettel való számolni tudást igazolja; b) születési bizonyítványt, mely a 17. évet betöltött életkort igazolja; c) községi és erkölcsi bizonyítványt, mely folyamodó szüleinek foglalkozását és vagyoni állapotát tünteti ki; d) orvosi bizonyítványt arról, hogy folyamodó erős, egészséges, munkabíró testalkatu, ragályos betegségben és szervi hibában nem szenved s hogy himlő ellen újraoltatott. A kérvényeket legkésőbb augusztus hó 31-ig az igazgatónak személyesen kell átadni. A felvett tanulók az iskolában laknak, hol teljesen ingyenes oktatásban és ellátásban részesülnek; csak azon könyvek beszerzésére kell a tényleges jelentkezéskor 10 koronát az iskola pénztárába befizetni, melyek a tanulást megkönnyítik; e könyveket a tanulók a tanfolyam befejezése után hazavihetik s azokat otthon is bármikor használhatják. Bejárók csak kivételes esetekben vétetnek fel.

— **A szőlők állapota.** A szőlészeti és borászati felügyelők jelentése alapján a földmivelésügyi miniszterium a szőlők állapotáról a következőkben számol be:

Ménesi kerület. A szőlők fejlődése megindult. A vízmosások sok kárt tettek a hegyi szőlőkben. Ezideig gyenge bormérésre van kilátás. Őbor készlet nincs.

Nagyenyedi kerület: Ha a virágzás jól sikerülne is, csak gyenge termésre lehet kilátás.

Dicsőszentmártoni kerület: A szőlő a kedvezőtlen időjárás miatt lassan fejlődik. Termés szépen mutatkozik. Borkészlet csekély.

Marosvásárhelyi kerület: A májusi vihar és jégeső nagyobb kárt tett a szőlőkben. Désen a vihar a szőlőkarókat teljesen a földre fektette. Nagyon sok szőlőtő pusztult el. Bálványosváralján 90, Szászrégenben 30, Magyarpéterlakán 80 százalék a kár.

— **Határidő meghosszabítás az országos gazdagylési jelentkezésre.** A «Magyar Gazdaszövetség»-nek Darányi Ignác elnöklésével június 19-én, Siófokon tartandó országos gazdagylése iránt páratlan érdeklődés nyilatkozik meg az ország gazdatár-

sadalma és földmivelő népe körében. A vetésben oly nagy tömegekben érkeznek be a jelentkezések, hogy a nagyarányú érdeklődésre való tekintettel a rendező bizottság a jelentkezési határidőt június 12-ig toltta ki. Június 12-ike után az ebéd- és vasuti igazolások expedálását beszüntetik.

— **Nyilatkozat.** Készséggel elismérjük, hogy a kiállítási területünkön csikós kanca istálló-leégése alkalmából az «Adriai» biztosító társulat a történet tüzkárunkat azonnal felvette és a kárösszeget a legnagyobb megelégedésünkre pontosan megállapította, a mely méltányos eljárásáért nevezett társulatot mindenkinek őszintén és melegen ajánlhatjuk. Kolozsvár, 1912 május hó 30-án. Erdélyi Gazdasági Egylet Állatkiállítási és Állattenyésztési Szakosztálya. Br. Jósika Gábor s. k., sz. o. alelnök, Tokaji László s. k., sz. o. előadó.

— **Gyümölcsfeldolgozó gépek kikölcsönzése.** A földmivelésügyi miniszterium a gyümölcstértékesítés előmozdítása céljából egyes olyan községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcstermést várnak s azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk szerezhessenek, hajlandó Simonfélé cidermalmokat, Mabilé-féle almaborsajtókat, Ryder-féle amarikai vándoraszalókat, valamint Györy-féle talyigára szerelt szeszfőző készülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedelmezni, ha ezt legkésőbb július 10-ig kérelmezik. Szeszfőzőkészüléket borseprő és törköly lefőzésére nem engedélyez a miniszterium. A kölcsönvett gépek szállítási költségeit az érdekeltek viselik és egyúttal a használatra kiadott eszközökért anyagi felelősséggel tartoznak. Tekintettel a rendelkezésre álló gépek és eszközök aránylag korlátolt számára, már eleve is figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy elsősorban azokat a vidékeket veszik számba, hol tényleg tömeges és friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcstermés várható.

— **Országos kukoricakiállítás.** Az első országos kukoricakiállításra, melyet az O. M. G. E. a földmivelésügyi miniszter támogatásával 1913. március hónapjában rendez, még most is sokan jelentkeznek olyanok, akik összehasonlító kísérleteik eredményét kívánják bemutatni. A kiállítás külön osztályait fogják képezni e kísérleti eredmények, amelyek részben azt fogják feltüntetni, hogy mely fajták termesztése a leggazdaságosabb vidékenként, mely mivelési mód adja ugyanazon viszonyok mellett a legnagyobb termést, másrészt pedig azt, hogy a műtrágyák alkalmazása mennyiben növeli a termést. A kollektív kiállítás külön osztálya lesz ismét az országos kiállításnak, melyben az egyes gazdasági egyesületek fogják a megyéjük területén művelt kukoricaféleségeket bemutatni. Bejelentési lapokért és kiállítási szabályzatért az O. M. G. E. titkári hivatalához (Budapest, IX. Köztelek-utca 8.) kell fordulni.

— **A magyar fodormenta.** A kolozsvári gazdasági akadémia gyógynövénytelepének vizsgálatai kiderítették, hogy a világon a legelső hely illeti meg a magyar fodormentát. A világpiac eddig háromféle fodormentát ismert, ugymint: amerikai, német és orosz fodormentát. Pedig egyik sem fogható minőség tekintetében a magyarországi különböző származású fodormenták egymáshoz, az alábbi számsorozatot fejezi ki egészen pontosan, amely számok a fodormenta karvontartalmának a százalékát fejezik ki. A fodormenta értékét ugyanis a karvontartalma szabja meg; ez pedig a következő: amerikai 56%, német 35—56%, orosz 5—10%, magyar 65—72%. Eddig a világ erről nem tudott, mert nem természeteltük szám-

bavehető mennyiségben a fodormentát. Ennek oka pedig az volt, hogy a fodormenta kevésbé keresett cikk volt, mint a borsmenta. Amióta azonban a gyógynövénytelep vizsgálatainak eredményét a külföldi szakirodalom tudomásul vette, azóta szinte megrohanják a hazai piacot magyar fodormenta-olajért s így remélhető, hogy a magyar fodormenta piaca ezzel biztosítva lesz.

— **A Máv. gabona és répaforgalmi előértekezletei.** Azután a sok panasz után, a mely a gazdaközönség részéről felhangzott, végre örömmel halljuk, hogy a M. Á. V. Igazgatósága a nyári és őszi tömeges szállítások alkalmával tapasztalt vagonhiányok orvoslása céljából komoly lépések megtételére határozta magát. Az Igazgatóság u. i. május 30-ra a répatermelő és cukorgyári érdekeltségeket hívta egybe, folyó hó 14-re pedig a gabona- és lisztforgalom nagyságát megállapítandó, a mezőgazdasági és malom érdekeltségeket. A bajok gyökeres orvoslására nem lesz elegendő a vasuti kocsik rendelése, hanem szükséges lesz a forgalom arányainak megfelelő számú mozdonnyok beszerzése, vágányok, állomási és raktárépületek építése is. Gyökeresen tehát a bajon csak milliókra menő tervszerű beruházásokkal lehet.

— **A saazi komlópiacról.** Az OMGE. tudósítójának legutóbbi jelentése szerint a saazi komlóból még meglevő csekély készlet csak lassan talál vevőre, mert a fogyasztók csak annyit vásárolnak, amennyire feltétlenül szükségük van. A múlt héten ismét csak néhány bál kelt el változatlan árrban. Idegen komlóban is csekély volt a forgalom 340—360 koronás ár mellett. A saazi piac árjegyzése különben a következő: I. rendű áru 415—425 korona, jó középminőségű 410—415 korona, középminőségű 395—410 korona, alsórendű 385—395 korona 50 kilógrammonként. A beállott kedvező időjárás igen jó hatással van a komlónövényekre. A komlókertekben mindenütt szorgalmasan dolgoznak. Kártékony rovarok miatt még nem merült fel panasz és a gyenge növényt eddig nem támadták meg az élősdiék. A mostani igen kedvező időjárás mellett a növényzet az eddigi mulasztást hamarosan helyreüti. A piac hangulata nyugodt. Irányzata szilárd.

— **Gyógynövénygyűjtők tanfolyama Kolozsvárott.** Július 29-től augusztus 6-ig a kolozsvári gazdasági akadémiában lelkészek és tanítók számára a gyógynövény-szedés módzatainak elsajátítása céljából nyolcnapos tanfolyamot rendeznek. A résztvevők ingyen lakást és 64 korona átalányt kapnak. Mindössze husz hallgatót vesznek föl. Előnyben részesülnek azok, akik a hegyvidéki, felvidéki vagy erdélyrészi miniszteri kirendeltség területén működnek s akiket valamelyik miniszteri kirendeltség felvételre ajánl. A főlvételi kérvényeket június 15-ig, vagy a kolozsvári gazdasági akadémiahoz, vagy a miniszteri kirendeltségekhez kell küldeni. Miniszteri engedéllyel esetleg olyanokat is felvesznek, akik állami segítséget nem óhajtanak igénybevenni.

— **Az állami erdészeti tisztviselők gyermekeinek segítése.** Az állami erdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését szolgáló alapból a jövő tanévre érvényes segítségeket július hónapban osztják ki. Segítségben részesítik az erdészeti akadémiába, középiskolákba s vele egyenrangú intézetekbe járó fiú, továbbá a tanítónő- és óvónőképzebe, valamint női kereskedelmi tanfolyamra, felső és polgári leányiskolába járó leánygyermeket. Ha a tisztviselő szolgálati helyén elemi iskola nincs, a segítséget az elemi iskolába járó gyermek is megkaphatja. A kéréseket július 8-ig fogadja el az intéző-bizottság, mely tavaly 84 fiú és 74 leánygyermeket részesített az alapból

nevelési segítségben. Az alap létesítése óta 656.000 koronát osztottak ki.

— A marosvásárhelyi Jurenák szab. Ekegyár Részvénytársaság tisztelettel értesíti az érdeklődőket, hogy az általa május hó 22-ére hirdetett ekebemutatást június hó 15-én egész napon át a parkány-nánai uradalomban fogja megtartani.

— Osztályozás az állami ménesekben. A m. kir. állami ménesek loanyagának osztályozását a folyó évben a következő sorrendben fogják megtartani: Kisbéren június 10—14-ig, Bábólnán június 18—21-ig, Mezőhegyesen június 25-től július 2-ig. A fogarasi ménesben tartandó osztályozás napjait később fogják csak megállapítani.

— A tokaji bor védelme Németországban. Németország tudvalevően régi idők óta jó fogyasztó piaca volt a tokaji bornak. A múlt század utolsó évtizedeiben azonban sok visszaélés történt ott világhírű borunk nevével, mert mindenféle cukorral és mázsolával készült édes borokat hoztak Tokaji, Gyógytokaji stb. név alatt forgalomba. Tokaji borainkra káros visszaélés megszüntetése céljából az 1906. évben Németországgal kötött és jelenleg érvényben lévő kereskedelmi szerződésünk hathatós védelmet nyújt a tokaji bornak. Ennek a szerződésnek értelmében ugyanis tokaji, vagy szamorodni elnevezés alatt a német birodalomban csak olyan bort szabad forgalomba hozni, amely valóban a tokaji borvidéken termelt és amelynek készítéséhez sem cukrot, sem mázsolaszólt, sem szeszt nem használtak. A németbirodalmi belügyi hivatali kiadásában megjelenő Nachrichten für Handel, Industrie und Landwirtschaft című hivatalos lap, folyó évi 37-ik számában: Handel mit Tokajer Weinen cím alatt, részletes ismertetést tett közzé oly célból, hogy a németországi kereskedelmi köröket és az ottani fogyasztó közönséget tájékoztassa a valódi tokaji bor minősége és ára felől.

— Katonák az aratáson. A m. kir. honvédelmi miniszternek most kiadott rendelete értelmében a közös hadseregbeli katonákat az aratás idejére három hétre szabadsgolják. A rendelet szerint, mely a napokban érkezett le a törvényhatóságokhoz, a katonáknak a szabadságot az aratás előtt legalább három héttel raporton kell kérelmezni.

— Gazdasági szabadalmak. A m. kir. Szabadalmi Hivatal a gazdaközönséget érdekelhető, alant felsorolt szabadalmakat adta meg a legutóbbi időben. 56141. I. sz. Gép, szemes vagy üres kukoricacsutkák föllepítésére. 56151. I. sz. Berendezés mótórral való szántásra. 56171. I. sz. Több egymás fölött elrendezett rostából álló rázorosta gabonaneműek számára. 56203. I. sz. Kézi arató és kaszálógép. 56205. I. sz. Berakó berendezés cséplőgépek számára. 56233. I. sz. Ujtás ekéken. 56248. I. sz. Egyesített szalma és nádtakaró. 56256. I. sz. Trágyaszóró. 56264. I. sz. Kaszálógép. 56283. I. sz. Gabonaarató gép.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Kéveköto-aratógép, használt, üzemképes, 2 éves Jonston és International Milwankee; Cormick marokrakó olcsón eladó Kovács Soma és Társánál Aradon.

2755

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIROKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—83

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Gazdatiszt,

ki egy nagyobb gazdaságot huzamosabb ideig kezelte, július 1-ére állást keres. Cim: Balázs Miklós Tancs, Kolozsmegye. 2747

Eladó

üzem nagyobbítás folytán egy jó karban levő 12 lóerejű

„Höcker“-féle

félstabil gőzkazán.

Bővebb felvilágosítás szerezhető:

Papp Kálmán

nagybirtokosnál

Somogyom, (Kisküküllőmegye)

2742

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

2745. Valódi Stern-Marko védjegyű.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszfortavas műtrágya!

Csak akkor valódi ha ilyen zásákon

van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjellezéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphalfabriken BERLIN, vezérképviseelője Budapest, VI., Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Egészen új,

alig használt

Kéveköto-aratógép

Eladó

alólirott nál:

Darkó Lajos,

Szász-Galac,

2757

posta: Szeretfalva.

Pályázat

Kerestetik egy intelligens földmivesiskolát végzettyegyszeggyári irodába és gazdaságba, megkivántatik: jóírás és számolás, katonakötelezettségének eleget tett, józanéletű legyen. Sajat kezuleg irt pályázatok bizonyítvány másolatokkal és fizetési igénynyel együtt nagys. Voith Gergely kir. tanácsos urhoz Désre adandók be.

Az állás azonnal elfoglalandó.

2758

Eladó

34 darab jó növésű, 2 évet töltött erdélyi magyar fajta

ökörtinó.

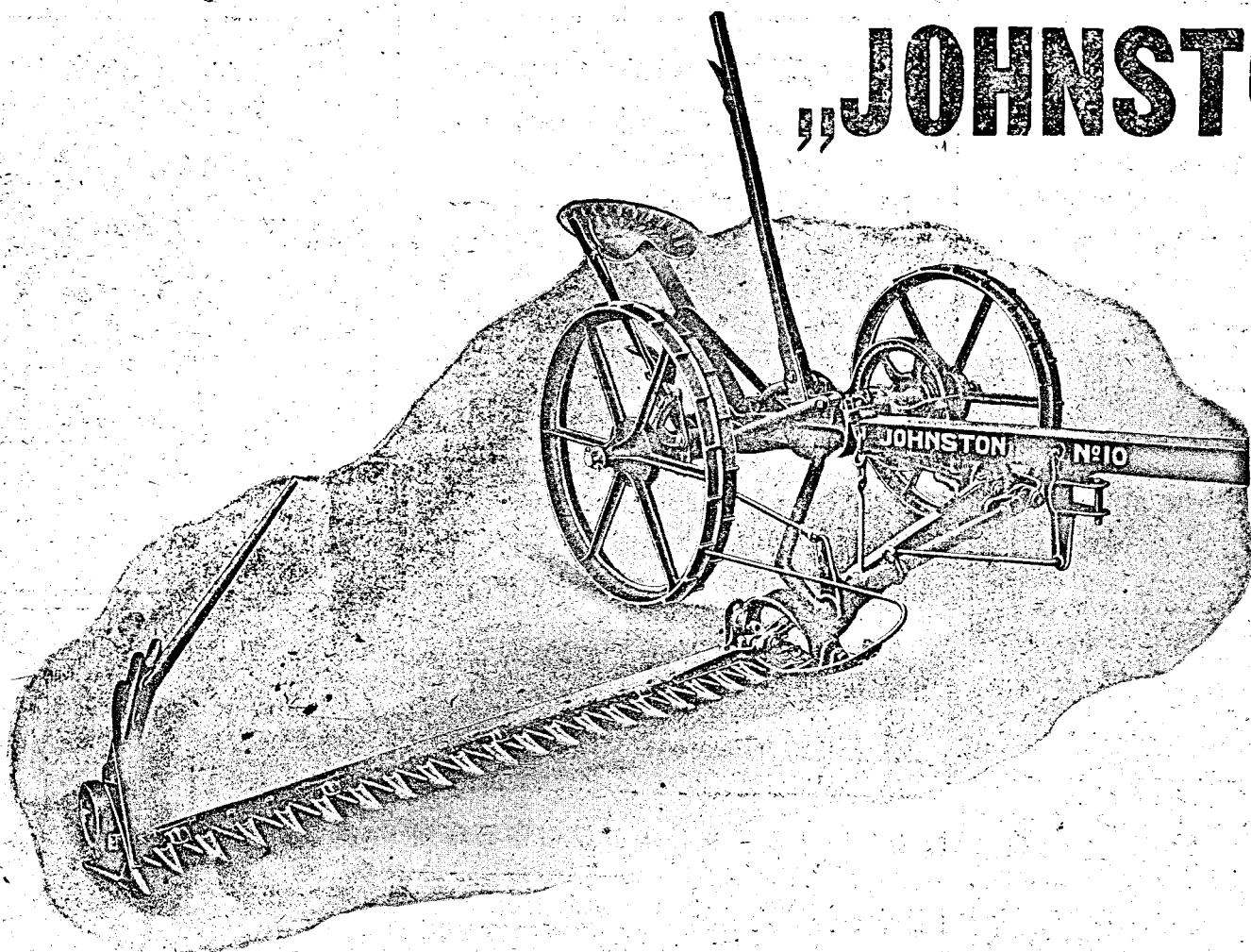
Venni szándékozók forduljanak:

Nagy Dániel-hez,

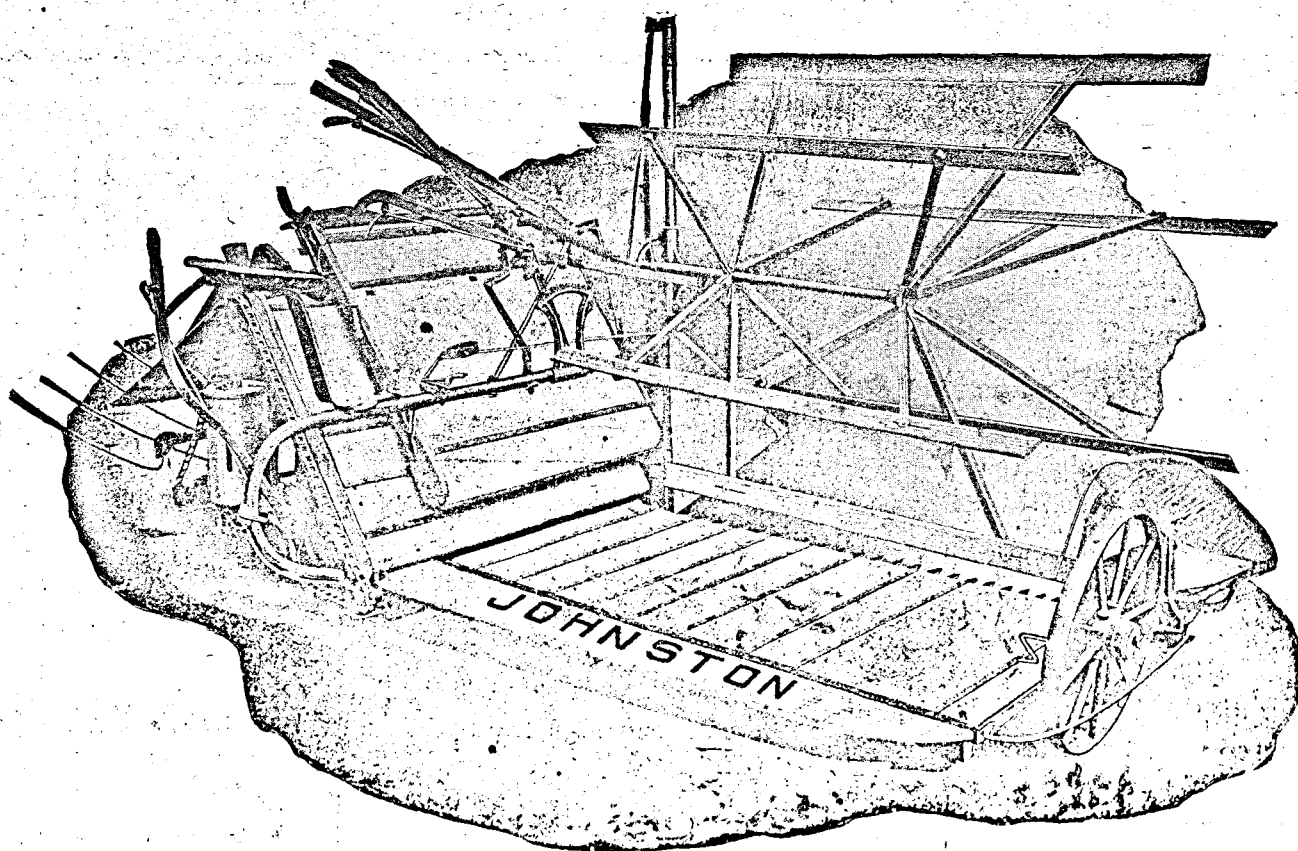
2753

Székely Kocsárd.

„JOHNSTON”

eredeti amerikai fűkaszalói és szénagyűjtő gereblyéi
 önműködő kikapcsoló készülékkel
 a legjobb anyagból készülnek; ajánljuk olcsó árak és teljes jótállás mellett.

Árjegyzékkel szívesen szolgunk:

Bächer Rudolf—Melichár Ferenc
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám,
 Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kéveköto aratogepeinkrol kepes arjegyzeket kivánatra ingyen küldünk.

Kéveköto aratogepeinkrol kepes arjegyzeket kivánatra ingyen küldünk.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

az osztr.-magy. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

Korneuburgban, Wien mellett.

**KWIZDA-féle
RESTITUTIONS-FLUID**

mosóvíz lovaknak.

Ara egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvari állatokban és verseny-állatokban, nagyobb megerőltetések előtt és után erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetében stb., a lovakat a trainingben erőpróbaakra képesíti.

Címke- és csomagolás védve; valódi csak a fent látható védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és szarvasmarhák számára, 1 tégely 2 kor.

Blister,

szarke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2.50 fill.

Pataragasz,

meztársaság pataszaru, 1 rudacs 1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill.

Köllka-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gillszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára kor. 3.20, 1 karton kor. 1.20.

Hashajtó-pilulák, lovak számára (Physic), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferenc József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Az összes

2681 I.

Gépek és formák

cementárúk előállítására,
cementfalazótégelygyártógépek,
Cementfedőcserepgyártógépek,
betonürtömbgyártógépek,

F O R M Á K

csatornázási-, vízvezeték- és alagsóvek,
betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek
stb. gyártására,

kőszukok, hengerművek
betonkeverők, padlólapsajtók.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt, Leipzig mellett.

Kérjük. gyárunkat meglátogatni.
443. számú brosjúra ingyen.

10% azaz tíz százalék

díjvisszatérítést ad

Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezethél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság:

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debrecen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybacsanak, Pozsony, Szeged, Szekesfehervár, Temesvár.

Főképviselőségek: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyság, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyiregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók. 2008

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

2666

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

Az ujonnan átdolgozott

„Üstökös“

szőlőporozó a legjobb és legolcsóbb kénporozógép. — Anyagban, munkaidőben 65% megtakarítást biztosít.

Aki szőlőtermést akar, a rézkénporozást el ne mulassza, mert e nélkül minden kiadása kárba veszik és termést nem kap. 2751

Az „Üstökös“ szőlőporozót ma már minden nagyobb szőlőgazdaság használja.

Megrendelhető a feltalálónál: Tary Emil szőlőbirtokosnál.

Szabadka, VIII. Czorda B.-u. 19. szám.

Ára 10 kor.

Megrendelés után azonnal szállítva!

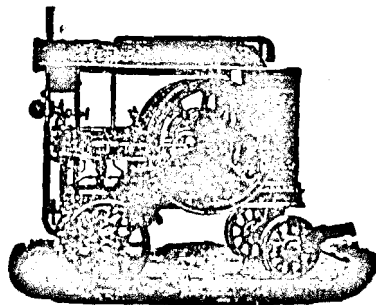
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

2086

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
Számítalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**

FORHIN-gyártó, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

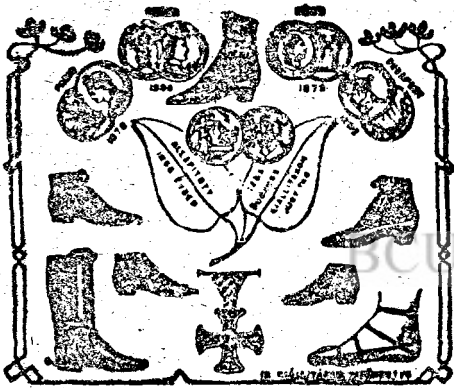
kérjen ingyen és bérmentve leírást.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrende-
lések mérték után
de legbiztosab-
ban egy használt,
a lábra találó cipő
beküldésével a
legjobb anyagból
és divat szerint le-
hetőleg gyorsan
teljesítenek.

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett
és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamatláb mellett.

Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

2004

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad
mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen
ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Értőkpapírokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.

Utalványokat állít ki külföldi piacokra.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
Náder-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál
jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
kiszolgálás. Ponyvakötöző intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek
konvertálók más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
ttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
kat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen
katonai óvadékkul alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50
év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagysze-
benben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-
fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-
nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT
13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége

Eladó

a Kis-Iklandi megyei ut mellet
130 hold kaszálló, 2 hold ameri-
kai alánnyal beültetett szőlő, 34
hold közlegelő, Kis-Ikland köz-
ségbe lakóházzal és tanyai
gazdasági épületekkel.

Értekezhetni Nagy-Iklandon,
(u. p. M. Kapus)

Petri Zsigmondnál.

2750

Segédtszti állás

Dr. gróf Teleki Domokos úr
önéltósága gernyeszei gazda-
ságában augusztus 1-ére betöl-
tendő. -- Pályázhatnak katona
kötelezettségüknek eleget tett
akadémiát végzett fiatal emberek.
Előnyben részesülnek, kik gya-
korlattal bírnak. Saját kezűleg
írott folyamodványok bizonyít-
vány másolatokkal, melyek visz-
sza nem adatnak, gróf ur ömélto-
ságához intézve, Gernyeszeg
postára alábbi címre küldendők.

Pálffy Dezső, intéző.

Eladó bikák,

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömélto-
sága gernyeszei magyar erdélyi
tenyészetében, mely többszörösen s
legutóbb a

Brassói Országos Tenyészállat kiál-
lításán is II-ik csoportdíjjal lett kitün-
tetve s az Országos Tözsönybe
is bejegyezve van, 6 drb két-
évet töltött, tenyésztésre kiválóan al-
kalmas, erős esontozatu, szép küllemű,
jól fejlődött bika eladó. Érdeklő-
dőknek felvilágosítást készséggel ad:
Gernyeszeg. (posta-távirda, telefon,
vasutállomás.)

Pálffy Dezső, intéző.